

LIBERTATEA

Conținut: „Libertatea” cu suplimentele: Lei 50 pe an.
Pentru țara: „Libertatea” cu „Foata Inter-
națională” și „Plagari Luminat” pe un an 40 Lei;
pe 6 luni 20 Lei, pe 3 luni 10 Lei.
Inserțiunile după înțelegere.

FOAIE PENTRU POPOR

Apare în fiecare zi.

Director: Pr. IOAN MOYA

Pentru America: „Libertatea”, „Foata Inter.” și
„Plugarul Lum.” pe un an 3 dolari. Banii se trimiț
la d. Iohn I. Sava, 1. Main Str. Warren, Ohio. Foil
la Orăștie se dă de știre prin o carte postală.

Pe ațurea și pe la noi.

Banca de stat a Angliei a hotărât scăderea dobânzii după împrumuturile ce le dă. Pe vremuri bune ea lua 2 cel mult 3% (3 la sută pe an), dar în vremea războiului a ajuns și ea să iee 6 la sută. Acum a hotărât să scadă cametele acestea la 5 și 1/2, (cinci și jumătate la sută pe an), — pentru a ușura prin asta dezvoltarea de nou a industriei și a negoșului celui mare al țării.

Care va să zică, Banca Angliei nu se gândește atât la înflorirea și îmbogățirea sa, cât la înflorirea și îmbogățirea industriei și negoșului țării!

Ce bine ar fi să gândească și pe la noi Băncile cele mari așa!

Dar la noi per'că băncile și au dat mâna ca să lucreze pe întrecute de scump. Și când zic „la noi”, nu înțeleg băncile noastre din Ardeal, cari tot își mai aduc aminte de vechiul lor bun nume, și tot lucrează cu un câștig stămparat, ci înțeleg băncile din București, care ele ar trebui să deie pilda de omenie și de cumpătare.

Ași Bănci mari, puternice, cele mai mari, își trag 16%, ba cele mai multe 20, 25 și 35 la sută! E un curat scandal și o adevărată boală de a jăful pe omul ce are nevoie de un împrumut.

Și fiindcă li-i rușine să-și ceară 18—20—24 de procente, își cer numai 12% și 2—3—4% „comision” la 3 luni, ceea ce face alle 8-12-16% la an!

Și atunci neguștorul sau meșterușul și industriașul care lucrează cu bani împrumutați, e silit și el să vinde cu prețuri de jaf, ca să plătească de unde plătește cametele cele de jaf ale băncii!

Vorbeam odată cu dnul Dr. Tantiu de lucrul acesta și îl întrebeam dacă nu se poate face ceva pentru înfrânarea acestei patimi urinoase de a jăful, de care sunt cuprinsse băncile azi. Și dsa îmi zicea: Dacă am ajunge să avem un guvern așa cum noi îl dorim, o adevărată grijă și iubire pentru popor, — printre cele dintâi legi pe care el le-ar aduce, ar fi legea împotriva cămătăriei! Căci ce fac băncile azi, e de-a dreptul cămătărie păcătoasă, ce nu mai poate suferi! Am tras luarea aminte ministrului de finanțe din guver-

nul de acum (al dlui general Averescu), dar mi-a spus că are acum alătea alte gânduri mari, încât nu are răgaz să chibzuiască și o lege de acest fel..

Nu. E destul dacă dsa croiește legile de dări mari, cum n'au mai fost, alăturea de camelele mari, cum n'au mai fost, ale băncilor...

Spre buna știre a părinților.

Școala tehnică din Cluj.

În Cluj avem o Școală superioară (înaltă) de Meserii zisă „Școala Tehnică medie” (adecă cu rang de Liceu, gimnaziu întreg), în care se primesc numai lîneri cari au terminat (sfârșit) 4 clase de gimnaziu. Ca să fie primiți trebuie să facă un examen de primire. Ca să poată trece acest examen, trebuie să fie buni din matematici (la socoși). În 25 și 26 August doritorii de-a fi primiți se supun acestui examen.

Școala ține 4 ani și dă învățatură din cărți și mai mult deprinderi în ateliere (în lucrătoare).

Ies din ea Conducători de Uzine (de fabrici) și slujbași tehnici (prin fabrici).

E o școală foarte de folos.

Cererile de primire se înaintează Direcțiunii Școlii Tehnice din Cluj până la 15 August. Celce învăță bine, primesc „barsă” (stipendiu) și sunt luați în Internatul Școlii.

Amănunte dă Direcțiunea Școlii.

Școala superioară de meserii din Timișoara.

La fel de însemnată și prețioasă e Școala superioară (înaltă) de Meserii din Timișoara, cu specialitatea de metalurgie și arhitectură, care durează numai 3 ani, și dă vieții oameni bine pregătiți pentru cele două însemnate meserii, cari pot să lucreze pe sarm lor, sau să fie conducători de lucrări în fabrici și ateliere mari.

Băieții buni au ajutoare (stipendii) de cîte 1500 Lei la an și sunt primiți în Internatul Școlii.

Sfătuim pe părinții a căror copii au făcut 4 clase de Liceu să trimită pe cit mai mulți la aceste școli, cari le vor da în mână o carieră de viață bine răsplătitoare a străduinței lor.

Celce de pe acum se gîndesc

la asta, fac lucru cuminte, căci peste 5—6 ani vom avea alăta tineri ce vor cere slujbe și iar slujbe, încit vor fi mult mai mulțamiți cei ce s'au pregătit pentru o carieră de acest sta lucrătoare și căutată, decit cei ce își caută adăpost numai prin cele cancelarii de slujbași de obște.

Știri politice

Sunt buni și bolșevicii de ceva..

— Cum te poți ținea la putere — în țara Românească.

Mai săptămîna trecută foile erau pline de știri speriate: Cele numeroase de bolșevici au năvălit din Rusia peste Nistru în Basarabia, colo în colțul de sus la Hotin, unde pot trece ușor, că Nistrul e mic, acum aprospe sec.

„Bande de 100—150 de oameni înarmați cu granate, puști și mitraliere, trec zilnic Nistrul și tulbură și bagă 'n spaime pe locuitori, — atacă posturile de jandarmi și rup liniile de telegraf și telefon”.

Auzi d-ta! Așadar lucru mare, dacă vin „bande” (cete de răufăcători) de câte 100—150 de ruși pe zi! Pentru asta trebuie să dai alarma în țară, ba să vorbești chiar de o chemare sub arme a unei părți din rezervele armatei!

Iar unele gazete, simțind că știrea în forma asta e o sperietoare prea nesperiată, adăugau încă dela ele: „Bande de răufăcători trec Nistrul și înaintează spre lăuntrul Basarabiei sub scutul bății tunurilor de peste Nistru”!

Vezi așa mai samănă a război!

Dar, lucrul minunat, toată războirea a durat — o zi. Măne nici o veste nouă, nici de „înaintare” a dușmanului năvălitor, nici de aruncare a lui napoi. Nici macar alăta nu s'a mai spus, că — au fost prinși alăta și stăja bolșevici, pe cari lumea îl poate vedea aieva colo ori colo.

Apoi, dragi cetitori, șiți ce s'astea?

Zvoane scornite și umilate a-nume de unii meșteri purtători de război, — politici, pentru a ne prosti pe toți pe noi!

Cunoaștem aceste apucături. Când în fruntea țării se afla guvernul cinsit și pașnic al dlui Valda, iar dl Averescu sta ca pe spini că nu ajunge la putere, — în fiecare

săptămîna era o „încercare de revoluție”, un „început de revoluție” ba chiar o revoluție în toată firea, mai într'un colț al țării, mai într'altul! Odată era în Moldova, odată în Montenia, odată în Oltenia. odată în lună, odată 'n stele, — dar apriat nu se spunea că unde, — căci, vezi, era taină „militară”..

Și alăta l'au spăriat pe M. S. Regele, că de mai stă mult acel guvern „neputincios”, apoi într'o zi se va trezi cu țara arzând ca o casă da pânză cu coperiș de hârție, — și alăta i-s'a tot spus că... „numai Generalul Averescu poate face ordine și poate asigura liniștea”, — pânăce Regele a zis guvernului neșliitor de mișelile vechilor politicieni dela București, trăgători de sfori la Curte: „pleacă sănătos și lasă să-mi vină Făt frumos, să mi aducă el liniștea de sus până jos”..

Și cum s'a oșezat generalul Averescu în jilful de vătaf al guvernului, n'a mai suflat nici un vînt de „revoluție”, căci — nu suflase nici pîn'atunci nici cât din gura unei gîngăni!..

Acum e aceeași manevră. Uriașele greșeli, ba păcate și fărădelegi săvârșite sub ocârmuirea dsale cu totul nepricepătoare de tainele ocârmuirii unui stat mărit și încă neașezat întru toate, — au făcut ca lumea să se dezmetecească prea repede din amețelala nădejdiilor ce le lega în chip copilăresc de acest guvern, și azi guvernul se clatină rău. Acum istețul lui cap face iar o manevră șireată: pune la cale o revoluție într'un păhar de apă și spărie lumea cu zvoana că: e primejdie la Nistrul, pentru ca lumea să zică: Ei, nu e vremea a mai vorbi de păcatele guvernului, hai, stee acolo, căci poți avea încă lipsă de generalul Averescu, deși de ministrul Averescu suntem sătul ca de mere acre.

Nu, fraților, n'a fost și nu e nici o primejdie la Nistru. Ce se se aude, e apucătură de politicieni care se acașă de putere cu toate mâinile și arancă nisip în ochii țării ca să nu-le vadă răutățile și să nu mai vorbească de ele! Țara asta nu are nimic așa de scump, cu ce domni cel de sus să nu se joace, dacă cred că cu aceasta își pot prelungi șederea la puterea care le dă miera, — fie aceea pentru țară ori și cât ftere..

Și Bulgaria ne ia peste picior.

Bulgaria a fost judecată prin pacea de Paris, să înșopoleze România vagoanele, mașinile și toate materialele de Cale ferată, pe care le prinsese și le șterpelișe din România în vremea cât luase și ea parte la năvala germană și sub aripile germanilor.

Guvernul bulgar, foarte fariseu, a dat de știre că el se supune poruncii ce are. A numit o Comisie care, împreună cu o Comisie românească, să porceadă la luarea în seamă a materialului și a l porni spre Țară.

S'a dus Comisia românească, s'a întâlnit cu cea bulgărească. Când colo de unde să se poată înțelege! Bulgerii se fac proști. Că șa, că pe dincoala, găsec azi o crimplișă, mâne alta, și lucrările nu sporesc cu nimic! Vorhă în sus vorbă în jos, dar vagoanele stau pe loc și le folosesc ei.

Ba, ce-i mai frumos, chiar și vagoanele și mașinile ce ni-le înșopolează Turcia, în temelul aceleiași judecări, — Bulgaria le oprește la ea și nu lasă să ajungă la stăpânul lor, în România!

Comisia română încredinșându-se că aci stă în față cu niște oameni răi, — și-a făcut calea întoarsă și s'a înșopolat la București.

Apoi asta e totuși prea mult. Se vede că de guvernul românesc nu mai în samă nici copiii! Măcar, că, o Doamne, ce prietnice ne-ar fi chiar timpul de acum, pentru a băga minte în capul Bulgarilor!

UNELE—ALTELE

Muncă, pe poruncă.

În unele țări poporul, pe urma războiului care a răsturnat nu numai stările din țară ci și în capete și în suflete, — se arată foarte neluștelegătoare a deforinței ce o avem cu toții: de a munci chiar cu puteri îndoite față de munca de înainte de război, dacă e ca să ne scoatem țările din halul în care au fost scufundate.

— De aceea guvernele de după război s'au văzut silite a lua măsuri neobișnuite de grele față de oameni. De pildă în Ungaria s'a adus lege în dieta din Pesta prin care s'a dat drept la bătaie cu băta!

În Bulgaria cetim acum, că guvernul, pentru a nu lăsa pământul nelucrat și casele nezidite, — a adus lege prin care silește la muncă pe toți oamenii de a căror brațe stăpânirea află că are nevoie! E un fel de iobăgie nouă, — dar fără de care nu se poate da înainte, având în vedere lenevia în care lumea s'a deprins a trăi.

Bulgaria i-a împărțit pe oameni în clase (ca »lecturile« dela armată) și li cheamă pe rând. Pe 1 Septembrie sunt chemați cei din o clasă (vre-o 100.000 de oameni) și vor fi ținuți trei luni de zile la lucru. Ei capătă acolo tot, și halne și hrane, dar plată foarte puțină, așa

ca la armată. Și ei lucrează sub disciplină (rânduială militară), ca soldații. Vor fi puși la facerea de case, de drumuri, de căi ferate și la tot ce se cere pentru a aduce țara iară cât de cât în rânduială.

Tot e mai bine dacă oamenii de bună voie își muncesc pământul și lucrează la zidiri și la tot ce se cere, — decât să fie duși cu sâla.

Românii noștri, mulțămii lui Dzeu care le-a dat minte bună, lucrează de toate, — iar dacă nu se lucrează mai mult (de pildă în edificare) e, pentru că scumpetea cea mare, dar nu ne-voința muncitorilor, opăcește avântul lucrărilor.

Di Dr. Amos Frâncu

ales ca mare sprijinitor al partidului dlui Averescu, — după ce a stat un an în acel partid, a ieșit din el plin de nemulțumire! Dsa a cettit în adunarea deputaților o declarație (mărturisire), în care arată de ce părăsește partidul și nici la lucrările acestei adunări nu va mai lua parte. Iaca ce vină bagă dl Dr. Frâncu partidului dumisale, azi încă la putere:

În statul țării e atâta încordare (în loc de apropiere și înțelegere) între partide, încât adunarea e numai un clocot de patimi (pe care guvernul ar putea să le stămpere, că dela purtarea lui atârână, dar în loc de asta el le aștă și le aprinde mai tare); cei în drept nu se silesc a aduna la un loc toate puterile cele vrednice la conducerea țării (nu, că atunci un Argetoianu n'ar mai putea sta acolo împoșcând din banca ministeriale vorbele sale »alese«), iar fără această adunare la un loc a tuturor celor buni și vrednici, dl Dr. Frâncu nu vede cu putință a se da deslegări sănătoase și trainice marilor nevoi de tot felul ale țării; — așa nu se poate conduce spre bine nici politica mare a țării față de străinătate, călăuzită de bunul simțământ național; — dsa vede ca nu se poate duce la bine în cercurile hotărâtoare (așadar la guvernul de acum) nici cerințele mântuitoare în temelul cărora dumniealor (averescanii) s'au ales, adevăle-au făgăduit, dar nu se alege nimic de ele, pentru țărâime și pentru Moșii Ardealului, acești eroi chinuți în vremea subjurgării și jertfiți (uitați) în zilele României liberate, care nici prin legea agrară, n'a ținut samă de acest popor minunat. De aceea ieșe din partidul averescan și nu mai ia parte nici la lucrările parlamentului condus de acest partid (în care așa de tare s'a înșelat).

Cei ce »fericeau« lumea...

Se știe care e »parola« socialistilor internaționali (fără țară), condusii aproape în toate țările de jidaniil cei au adevărat fără țară (sau mai drept spus: dușmani ai tuturor țărilor cari nu-s a lor!). Ei spun că lumea așa cum e condusă azi de învâțății popoarelor, nu poate ajunge la fericire. La fericire poate

ajunge numai pe drumul pe care ei îl arată!

Și drumul Socialismului, acolo unde el se simte mai tare, merge cu ruda spre bolșevizm și comunizm, — precum se dovedi în timpul din urmă.

Câmpul cel mai princios pentru a se face proba cu aceste aripi înaintate ale socialismului internațional, îl dete Rusia.

Și milioane de săraci cu duhul așteptau cu gura căscată să vadă cum se pogoare raiul pe pământ prin porumbeii Trozki și Lenin ce pogorau din cerul comunist asupra Rusiei.

Azi Rusia, și cea burgheză și cea socialistă și cea comunistă, toată lumea muncitoare, — strigă de răsună pereții lumii, că — moare de foame în cea mai bogată țară a Europei, ajunsă pe mâna lor. Ei cer cu glas plin de desnădejge la »tovarășii din toată lumea, să le trimiță de mâncare, — căci altfel n'o să-i mai aibă multă vreme de »tovarășie« ai lor, ci-i va avea pământul de îngrășământ al său!.

Dacă la aceste stări duce socialismul internațional condus de jidani, — apoi cine îl pizmuește pe »tovarășii« ruși, urmeze-ii!.

O întâmpinare.

Gazetele maghiare cred că așa își împlinesc mai bine chemarea lor, dacă și îmbată cetitorii cu minciuni, din cari aceia să rămână cu credinșe, că statul românesc n'ar fi așezat pe temelii destul de tari, și așa ei să nădăjduiască încă: — căi verzi pe păreji. Ca o urmare a acestei »politici« a lor trebuie socotită și scrisoarea din o gazetă ungurească dela Arad, la care ni se cere să lipărim următoarea întâmpinare:

Onorată Redacție!

La articolul apărut în numărul dela 26 Iulie a ziarului »Arad és Vidéke« înam să aducem următoarea decimășire:

Articolul apărut sub titela »Se reglementează minele« (megrendszabá yozak a bányakat), în care autorul, pe lângă alte minciuni grosolane, cu atâta îndrăzneală spune că și muncitorii dela uzinele de fer din Cugir ale Statului, ar fi înșalțat jalbă Inspectoratului Industrial din Arad, împotriva deregătorilor uzinelor, nu coprinde adevărul, ci este o hulă păcătoasă și vicleană, născocită de cine știe ce om slab care să nizește să ne ponegrească înaintea străinătății.

Muncitorii uzinelor din Cugir de cind e România stăpână aici nici unde și nici cind nu-și au înșalțat jalbe de felul cum vestește articolul răuvoitor, căci n'au avut și nu vor avea de ce. Între deregătorii uzinelor și muncitorii, domnește cea mai desăvirșită bună înțelegere, pe cum s'a dovedi în trecut.

Protesăm cu toată țărta împo-

triva astorfel de scornituri și așteptăm ca numitul ziar să-și ceară față de autoritățile uzinelor, scuză pentru scorniturile răutăcioase.

Ar fi de dorit ca »paseri« de acest fel, cari în așa fel turbură așterul liniștit al vieții noastre de obșter cu zvonuri veninoase și răutăcioase să fie învățate minte.

Cugir, la 7 August 1921.

Pentru Societatea Muncitorilor,
Simion Evi, Ioan Racolța,
președinte. vice-președinte.
Vasile Oltean,
membru de încredere.

Din Cugir.

Dare de seamă de sumele adunate la baterea cuelor pe Drapelul Filiala Cugir a Sindicatului Național al muncitorilor.

Subscribul Secretar al Filialei Cugir a Sindicatului Național al Muncitorilor dela Uzinele de Fier — îmi lasă voe a da samă de sumele ce s'au adunat pentru Fondul Sindicatului nostru din prilejul frumoșsei sărbări a Sfinșii Drapelului nostru în ziua sfinșilor apostoli Petru și Pavel. E neuitată pentru noi această zi, nu numai pentru frumosul ajutor material ce am primit, cât și pentru dragostea sufletească ce ni-au erătat-o cărturarii și conducătorii noștri, din loc ca și din jur și din depăriări, chiar din capitala țării. De aceea suntem adânc mulșumitori dlor preoști locali Ar. Migia și Crișan cari mult au muncit, și dlui protopop Iene a și dlui preoi-prof. Ciunaș cari su ostenit dela Orăștie și au înșalțat slujba dumnezeiască. La fel de mult mulșumitori suntem dlor conducători și slujbași ai Fabriciei, cari s'au întrecut unul pe altul a osteni pentru buna reușită a sărbării. Mulșumitori suntem corului și Căluserilor, și la toșii! Despre toate va vorbi pe larg și amănunșit darea de seamă cea peste tot pe care o pregătește comitetul arangestor al sărbării, — eu, azi, mă voi mărgini a da samă și a aduce mulșumită acelor, cari au binevoit a bate căte un cuiu în ruda Drapelului nostru, dăruind totodată căte o sumă de bani pentru fondal noua întemeietei Filiale Naționale a Muncitorilor. Iată numele celor ce și-au erăsat aminte de noi în această zi și nu au pregețat a ne dărul:

Di Vasile Oltean, Nănașul din Cugir al Steagului, a dărulit 1500 Lei, dl Dr. Aurel Vlad fost ministru, Nănașul de onoare, 1000 Lei, dela dl General Averescu au sosit 2000 lei, dela Direcțiunea Generală din București 2000 lei, dela Direcțiunea Uzinei din Cugir 2000 lei, dl Ministru al Muncii Trancu-Iași, a trimis prin dl deputat I. Moța 1000 lei, dl Alexandru Vaida, 200 lei, dl Iuliu Meniu 200 lei, dl Ministru al Ardealului Dr. P. Groza 500 lei, dl fost Ministru M. Popovici 200 lei, (aduși toșii prin dl deputat I. Moța); Filiala Uiora a Sindicatului Național, a trimis 100 lei, dl Georgiu Târziu 100 lei, dl General Olteanu 100 lei, dl Prim-Procuror din Deva 50 lei, dl Șef de siguranță 50 lei, dl

Legea Agrară

— pentru împărțirea pământului —
 în Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș,
 tradusă pe înțelesul poporului

se află de vânzare la Tipografia „Libertatea” din Orăștie. E broșura (carte) de 6 coale de tipar, peste 96 pagini (fețe), și se vinde cu 4 Lei, trimisă franco (posta plătită).

Fiecare plugar să aibă la mână această lege, din care poate afla: care este dreptul lui în marea treabă cu împărțirea pământului Apoi:

Să poată însuși cerceta, dacă satul lui are drept la pășune și la pășune și din care moșie mare de pe aproape?

Să poată însuși cerceta, dacă împărțitorii pământului au umblat cu dreptate ori nu, și să știe pe temeiul cărui articol (paragraf) să ceară îndreptarea nedreptății, acolo unde se va fi săvârșit!

Fiecare țaran are drept a înainta scrisori prin care arată unde s'a făcut ceva nedrept, căci cu arătarea nu are cheltuielă de timbre (ștampile). Dar, ca să știe unde să facă recursul, trebuie să aibă la mână legea!

Legea tipărită de „Libertatea” pentru popor, e scrisă în limba poporului așa că fiecare o înțelege deplin și nu poate face greș.

Trimiteti mai mulți înși la un loc după atâtea cărți ce cite vă lipsesc. Dacă se cer cel puțin 5 într'un pachetel, acelea se trimit recomandată (ca să nu se poată perde pe post).

Toate lucrările și pregătirile pentru împărțire, trebuie să înceapă acum în vară! Lucrul e dar grabnic.

Pentru a-l putea urmări că se face bine ori rău, — nu ai legea poate lumina pe fiecare.

Valeriu Herlea 500 lei, dl Colonel D. Florian 100 lei, dl Dr. Papiu, Director „Ardeleana” 100 lei, dl C. Baicu, inspector școlar 100 lei, dl Deputat I Moța 100 lei, dl Gavril Todică (Geoagiu) 100 lei, dl Vasile Motoșcă, secr. comunal, 100 lei, dl Sabin Ștefănescu 100 lei, dl Nicolae Olariu 60 lei, dl Simion Oltean 200 lei, dl Dănilă Oltean 50 lei, dl Director al Uzinei Andrei Lupan 100 lei, dl Căpitan Penesiu, Președintele Centrului S. N. R. 100 lei, dl Marian 50 lei, Filiala Musariu a S. N. 100 lei, Filiala Dugneșca a S. N. 50 lei, Filiala Ogna de fer a S. N. 50 lei, dl Georgiu Herlea 50 lei, dl Adam Tanasă 100 lei, dl Ioan Lupușiu, casier com. 100 L. dl Nicolae Cărpinișan, 100 dl Dr. Victor Popu, adv. Orăștie 100 dl Nic. Făgărășan, Stegar, 500 lei, dl Georgiu Marginean I. Simion 100 lei.

S'au mai înscris cu daruri: Comuna Cugir, Filiala Petroșeni și Filiala Petrila a Sindicatului Național. Semele încă n'au sosit îndată ce vor veni le vom cuita și pe aceea prin ziar.

De tot: 14.010 Lei dela balerea cuelor. Bucurându-ne de această frumoasă reușită, închei strigând ca și din inima tuturor fraților mei muncitori: Trăiască România, Trăiască M. S. Regele nostru bun și Familia Regală, Trăiască Sindicatul Național și Filialele lui, cu toți brații să membri!

G. Dubleşiu, secretar.

NOUȚĂȚI

Dela școala medie de fete a Statului din Orăștie. Se aduce la cunoștința elevelor dela școala medie de fete a Statului din Orăștie:

1. că examenele de corigență se vor ține în zilele de 1 și 2 Sept., orele 3—5 a. m.
2. Subscrierile pentru cl. I., se fac la cancelaria școlii în zilele de 1, 2 și 3 Septembrie.
3. Se caută pentru școală o servitoare bună, care va fi plătită cu 400 lei lunar, locuință, lemne și lumină.

Direcțiunea.

Pedeapsă bună s'a dat unor speculanți mari din Cluj, care aveau restaurantul „Central” și luau câte 45 Lei pe-o friptură: Erau jupăni Csizer Viktor și Nagy Daniel. Au fost pedepsiți cu 30.000 Lei în bani și câte 6 luni de zile închisoare și închiderea restaurantului.

Sporul în vite a fost în anul trecut foarte mare față de anul înaintaș. După socotelile adunate de Ministerul de Agricultură, numărul vitelor a sporit în țară cu un milion și jumătate. După ținuturi, mai tare au sporit vitele în vechiul Regat, apoi în celelalte.

„Case Naționale” dorește „Asociațiunea” să înființeze cât mai multe în toate părțile prin Ardeal, Banat și Crișana. Dar ca să poată intrupa frumosul și folositorul ei mare plan, e de lipsă ca să cumpărăm cât mai multe loturi (lo-

zuri) de-ale Loteriei Asociațiunii! Se găsec la toate Băncile spre vânzare. Ajuți un lucru bun și, de ai noroc, ajungi și la un câștig bun!

Până să se împartă pământul de tot, comisiile județene îl dau pe cel sortit a fi expropriat, în arândă țaranilor, și fără voia proprietarului (arândă forțată, săluită).

Comisia județului Hunedoara a statorit următoarele prețuri de arândă:

Regiunea I:

Clasa I: Arătorul 50 Lei, fânașul 50 Lei, pășunea 20 Lei de jugăr. — Clasa II: Arătorul 40 Lei, fânașul 40 Lei. — Clasa III: Arătorul 30, fân. 30, pășunea 10 Lei. Clasa IV. Ar. 20 L., clasa V: Arător 10 Lei.

Pășune la pădure 2 L. 50 bani de vită mare, cea mică 1.50.

Regiunea II:

Clasa I: Arător 95 Lei jugărul, fânașul 95 Lei, pășunea la șes 50 Lei, păș. la coastă 20 Lei. — Clasa II: Ar. 75 L. fân. 75 L., pășune șes: 40 L., păș., deal 10 Lei. Clasa III: Ar. 55 Lei. Clasa IV: Ar. 35 L.

Concert de violoncel dă în Orăștie, Luni în 15 August, în sala „Central”, dl profesor dela Conservatorul de muzică din Timișoara Doro Goriantz, acompaniat la pian de dnul Reinhold Popper. Inceputul la ora 9 seara.

Pentru ceică au asigurări la Societăți streine. „România” Societate de asigurare română în Sibiu (fosta „Bancă Generală de Asigurări”) converteste (prefaca în românești, trecind le la sine) în cele mai priincioase condiții asigurările dela Societățile streine, — cu cari nu se mai poate lucra decât cu greu ori deloc.

A se adresa la: Direcțiunea societății „România” în Sibiu, str. Baier 1, sau la Agențiile Principale ale ei, în Arad, Brașov, Cluj, Lugos și Timișoara. (221) 1—4

Expoziție și Târg de Mostre, la București. La București se lucrează cu zor la aranjarea (intocmirea) unui nou Târg de Mostre cu Expoziție de mărfuri a fabricanților și negustorilor din toată țara.

Târgul se va deschide la 11 Septembrie în Parcul Carol și va sta deschis până la 2 Octombrie.

E un prilej a se cunoaște negustorii și fabricanții de seamă ai țării și a se statornici legături nouă între ei.

Aflăm că Târgul de Mostre din Cluj, va fi strămutat și el, aproape întreg, la București, ca despărțământ al Transilvaniei.

Glas american despre pocăiți.

Și printre Românii din America se află „pocăiți”. Ei duc o viață ciudată, lipsită de mândria ce se șede bine unul popor, unei biserică, unei credințe. De pildă în Cle-

vland au ca popă al lor — un jidan! E un Ovreu isteț de prin România-veche, care știe românește mai bine ca săracii săi „parohieni”, jărani de pe unde pot. Merge la casa ce și-au ales-o ca „biserică”, le vorbește mereu despre „Domnul”, le citește din scripturi tot părțile unde vine înainte vorba „Domnul” și trăește bine pentru atâta osteneală. Il plăteau în 1917 credincioșii săi, cite 150 dollari la lună, mai mult ca parohiile românești la preoții lor cei după lege.

Despre acești „pocăiți” scrie gazeta „America” din Cleveland următoarele în numărul său dela 21 Iulie:

Pocăiții noștri de aici.

Ziarele din Transilvania scriu despre „pocăiți” și spun că secta aceasta religioasă este o primejdie pentru siguranța statului, că cea mai mare parte din predicatori sunt unguri sau unelte ungurești, cari uneltesc pe ascuns împotriva stărilor de azi.

Intrucât faptul e așa cum îl descriu ziarele române din Transilvania nu știu, ceace știu însă bine, din pășune, din înțînirile pe cari le-am avut cu pocăiții români din țara aceea (America), e că cu ciji am avut prilej să vorbesc, nici unul nu eră însuflețit de sentimente românești! Pentru el tot ce era român sau românesc, îl lăsa rece, nepăsător!

De năzușii și idealul naționale nici pomeneală. Și atunci mi-am zis: Oamenii aceștia trebuie să fie buni americani. Sentimentul american a pătruns atât de adinc în sufletul lor, că față de neamul românesc și năzușele lui, nu mai au nici o dragoste, și am întors coarda, am început să vorbesc de așezămintele americane, de lucrurile acestei țări și de larga ei primire de străini, dar m'am încredințat în curind că m'am înșelat. Omul căruia îi vorbiam, nu era nici român, nici american, din stările acestei țări numai cu una era mulțumit, că poate să fie „pocăit”, fără să-l supere cineva!

Pocăiții români cu cari am venit în atingere, erau bănățeni și bihoreni. Unii mi-au spus că s'au făcut pocăiți din pricina lăcomiei preoților; alții mi-au spus că s'au făcut pocăiți ca să scape de beție, alții de teamă să nu ajungă hoși, ca ceilalți din satul lor.

Unii spuneau că nu beau, dar am văzut pe mulți din ei bând pe furis dela alții; că nu fură și am avut prilej să văd pe unii din ei... luind; mi-au spus că nu li-i tertat să se bată, dar curios: cazuri când pocăiții au bătut pe ortodocși până i-au lăsat lungii, și mi-au spus că lor nu li-i tertat să injure, dar am auzit pe unii din ei zicând: „Mă-nănce-l rugina”.

Din toți pocăiții români cu cari am avut prilej să viu în atingere și să vorbesc, am văzut că nici unul nu era nici Român, nici American sau canadian, numai „pocăit”... Și, spre mirarea mea, imnul austriac „Gott erhalte” îl cântau cu toții, dar de „Deșteap-

Dentist Dr. S. Seidner dă consultații, în ORĂȘTIE, Piața Aurei Vialcu 7 (la etaj, de-asupra prăvălii Ioan Rob). — **Piombe.** — Scoatere de dinți, fără durere. — Punere de danturi. (190)2-8

